

Panenská Síwa

IDYLLICKÉ PROSTŘEDÍ BERBERSKÉ OÁZY

U hranic Egypta s Libyí, uprostřed nedozírného moře písku, se nachází ostrůvek zeleně a klidu – oáza Síwa. Její svérázní berberští obyvatelé zatím odolávají vlivům vnějšího světa.

FOTO: JAROSLAV BERÁNEK

Noční kulisu původního města Šálí neobdivují pouze turisté, ale i Siwané.

To se už skutečně musíte vrátit do Egypta? zeptal se smutně číšník při snídani v hotelu před našim odjezdem ze Síwy do Káhiry. Tato otázka výstižně charakterizuje vztah obyvatel oázy ke „zbytku“ Egypta. A nejen proto, že hlavní město leží tak daleko – do Káhiry je to vzdušnou čarou 752 kilometrů.

Důkazy o tom, že oblast oázy Síwa na okraji Západní pouště (120 kilometrů od libyjských hranic) obývali Berbeři, sahají až do doby deset tisíc let před Kristem. Ve starověku bývala tato oáza důležitou zastávkou na trase karavan ze severní Afriky na Arabský poloostrov. Podle některých egyptologů kolonizoval Síwu už panovník 20. dynastie Ramesse III. Hmatatelné důkazy ale existují až z období 26. dynastie (663 – 525 před Kristem).

Siwané dlouho odolávali i islámu. V roce 708 přemohli vojsko Músy Ibn Nusaira a o dva roky později také armádu Tareka Ibn Zijada. Islám nakonec prorazil až kolem roku 1150. Ale teprve v roce 1820 se poprvé dostala oáza zcela pod cizí nadvládu, když byla do-

byta vojsky otomanského paši Egypta Mohameda Aliho.

Izolace od okolního světa

Protože Síwa byla dlouhou dobu izolovaná od vnějšího světa, zachovali si její obyvatelé velmi zřetelné prvky kulturního dědictví. Nejvýraznější z nich je vlastní jazyk, dialekt berberštiny, podob-

ný tomu, jakým mluví Berbeři Maghrebu (od Tuniska po Maroko, Alžírsko a Libyi), odkud původní Siwané pocházejí. Unikátní jsou také jejich zvyky, tradice i architektura. Staví se tu z vepřovic z místní hlíny s velkou koncentrací přírodní soli a kamení.

Oáza leží 12 až 17 metrů pod hladinou moře, na délku měří

80 kilometrů, široká je od devíti do 28 kilometrů. Na severu i západě se zvedají skalnaté kopce a pahorky, směrem na jih se táhnou kilometry písečných dun. Součástí oázy je několik vesnic, solných jezer (například na západě se rozkládá největší z nich, Birket Síwa, o rozloze 32 čtverečních kilometrů) či těžce obdělávaná zemědělská půda (pěstují se hlavně datle a olivy). V Síwě napočítáme kolem 230 sladkovodních minerálních pramenů (z jednoho z nich se stáčí minerální voda značky Síwa, která je populární v celém Egyptě) a jezírek, obdivovat lze mnoho historických památek. Kromě toho má oáza výhodnou polohu na severním cípu Západní pouště, jen pár kilometrů od Velkého písečného moře, které je součástí rozsáhlé libyjské pouště.

Amonova věštitrna

Ve starověku proslavila oázu zejména Amonova věštitrna, požívající největší vážnosti hned po Delfách a Dódóně. Tamního orákula se dotazovali i královna

FOTO: JAROSLAV BERÁNEK

Jeden z mnoha obchůdků se zeleninou na hlavním a jediném náměstí

Jak se tam dostat

Z Káhiry jezdí z autobusového nádraží Turkamen denně spoj (v 7.30 h) společností The Western Delta do přímořského městečka Marsa Matruh. Cesta trvá kolem 5 h. V pohodlném autobuse (obvykle s WC) si můžete koupit kávu, čaj nebo něco malého k snědku, ale balenou vodu si berte s sebou. V Marsa Matruh je nejdříve dobré zjistit, ze kterého nástupiště odjíždí spoj do Síwy, protože na přestup někdy zbývá jen pár minut. Pokud ale pojedete z Káhiry „rychlý“ řidič, vybudete vám čas na krátké občerstvení v nedalekém bufetu (například skvělá místní káva a grilované kuře se salátem). Na cestě z Marsa Matruh autobus staví pouze jednou v bývalém vojenském kontrolním stanovišti. Tady se lze protáhnout a dát si opět kávu nebo čaj. Cesta trvá kolem čtyř hodin, takže v Síwě budete asi v 17 hodin.